

Statenvoorstel 46/16 A

Voorgestelde behandeling

Procedurevergadering : 13 juni 2016

PS-vergadering : *Wordt ingevuld door de griffie*

Onderwerp

Uitwerking governance Havenschap Moerdijk

Datum

31 mei 2016

Documentnummer

GS: 3996190

PS: 4002750

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant

Samenvatting

Met de vaststelling van de [Havenstrategie 2030](#) in juli 2014 is geconcludeerd dat aanpassing van de bestuurlijke inrichting (governance) van het Havenschap Moerdijk noodzakelijk is om de gewenste doorontwikkeling van het havenbedrijf te kunnen realiseren. Op basis van een onderzoek naar meerdere opties is gekozen voor een voorkeursmodel dat inhoudt dat alle bedrijfsactiviteiten van het havenschap Moerdijk ("GR Havenschap") worden uitgeplaatst naar een op te richten Havenbedrijf Moerdijk NV. GR Havenschap blijft in aangepaste vorm in stand voor het waarborgen van de financiering van Havenbedrijf Moerdijk NV. Dit model biedt de beste mogelijkheden om de gewenste verzakelijking en professionalisering door de te voeren, de financiering voor de toekomst veilig te stellen en biedt ruimte voor toetreding van derden. De bedoeling is dat de nieuwe structuur op 1 januari 2017 in werking treedt.

Het voorstel

1. Af te zien van het uiten van wensen en bedenkingen (zienswijze) bij het voornemen tot uitplaatsing van de bedrijfsactiviteiten van de GR Havenschap naar een op te richten Havenbedrijf Moerdijk NV conform de uitgangspunten, doelstellingen en randvoorwaarden zoals omschreven in de Overeenkomst tot Verzelfstandiging van Havenbedrijf Moerdijk NV, met daarbij behorende bijlagen en daartoe:
  - (i) de Overeenkomst tot Verzelfstandiging aan te gaan;
  - (ii) uitvoering te geven aan de gesloten Overeenkomst tot Verzelfstandiging, door het verrichten van de in die overeenkomst beschreven handelingen
2. In te stemmen, in de zin van artikel 51, lid 2 en 3, van de Wet gemeenschappelijke regelingen, met het algeheel wijzigen van de gemeenschappelijke regeling voor de bedrijfsvoering organisatie Havenschap Moerdijk van de deelnemende provincie Noord-Brabant en gemeente Moerdijk .
3. Deze besluiten te nemen onder de opschortende voorwaarde dat de belastingdienst resp. het Ministerie van Financiën goedkeuring geeft aan het verzoek tot vrijstelling van overdrachtsbelasting .

Datum

31 mei 2016

Documentnummer

GS:3996190

PS: 4002750

Aanleiding

Met de vaststelling van de [Havenstrategie](#) in juli 2014 is geconcludeerd dat aanpassing van de bestuurlijke inrichting (governance) van het Havenschap Moerdijk noodzakelijk is om de gewenste doorontwikkeling van het havenbedrijf te kunnen realiseren. U heeft daarbij in een [motie](#) aangegeven dat bij de aanpassing van de governance als uitgangspunt genomen dient te worden dat de overheid meerderheidsaandeelhouder blijft.

In vervolg hierop is de notitie "Herijking governance Havenschap Moerdijk" opgesteld. Hierin is onderzoek gedaan naar de best passende governance in relatie tot de opgaven en uitdagingen van het Havenschap. Op 29 januari 2015 (Moerdijk) respectievelijk [6 februari 2015 \(PNB\)](#) heeft u onze colleges opdracht gegeven tot de uitwerking van een voorkeursmodel inhoudende dat alle bedrijfsactiviteiten van GR Havenschap worden uitgeplaatst naar een op te richten Havenbedrijf Moerdijk NV. GR Havenschap blijft in aangepaste vorm in stand voor het waarborgen van de financiering van Havenbedrijf Moerdijk NV.

Over de voortgang van de uitwerking van het voorkeursmodel bent u regelmatig geïnformeerd. U hebt twee voortgangsrapportages van ons

ontvangen in resp. [september 2015](#) en [januari 2016](#). Deze zijn nader toegelicht in informatiebijeenkomsten en besproken in een themabijeenkomst.

Datum

31 mei 2016

Documentnummer

GS:3996190

PS: 4002750

Bevoegdheid

Provinciale Staten zijn bevoegd om wensen en bedenkingen te uiten bij de uitkomsten van de uitwerking van de op te richten Havenbedrijf Moerdijk NV zoals beschreven in de Overeenkomst tot Verzelfstandiging en daarbij behorende bijlagen. Het aangaan van deze overeenkomst is de bevoegdheid van het college. De daadwerkelijke oprichting van die NV is een bevoegdheid van GR Havenschap. PS dienen toestemming te verlenen voor het geheel wijzigen van de gemeenschappelijke regeling van GR Havenschap.

Doel

In de Havenstrategie zijn de ambities en doelen voor het Havenschap tot 2030 vastgesteld. De aanpassing van de governance van het havenbedrijf van Moerdijk is wenselijk voor het bevorderen en mogelijk maken van ten minste vier ontwikkelingen die hiermee verband houden:

1. Het verder verzakelijken en professionaliseren van het Havenbedrijf om te zorgen voor behoud en versterking van de concurrentiepositie door een optimale kwaliteit en efficiency van de dienstverlening.
2. Het meer commercieel positioneren van het haven- en industrieterrein en een gerichte werkwijze van het Havenbedrijf met betrekking tot (internationale) acquisitie van bedrijven en goederenstromen.
3. Het versterken van het extern opereren van het Havenbedrijf in de samenwerking met omliggende havens en andere partners in en buiten de regio, om zo te zorgen voor de benodigde infrastructurele voorzieningen en verbindingen met het achterland, voldoende aanbod van geschikt personeel en goede verhoudingen met de omgeving. Ook is samenwerking nodig om de belangen internationaal en nationaal effectief te kunnen behartigen.
4. Het zekerstellen van de benodigde financiële middelen voor het Havenbedrijf om de lopende projecten, de ontwikkeling van het LPM en de extra investeringen die samenhangen met de Havenstrategie (geschat op ongeveer honderd miljoen euro) op een voor GR Havenschap en haar deelnemers alsmede het Havenbedrijf verantwoorde wijze te kunnen realiseren.

Met de uitplaatsing van de bedrijfsactiviteiten in het Havenbedrijf Moerdijk NV in combinatie met de instandhouding van een gemeenschappelijke regeling voor de financiering ontstaan de beste mogelijkheden om de gewenste verzakelijking en professionalisering door te voeren, de

financiering voor de toekomst veilig te stellen en de toetreding van derden te regelen. GR Havenschap is hierbij met name van belang voor de financiering van het Havenbedrijf, omdat gebleken is dat het verkrijgen van zelfstandige financiering van banken nog niet haalbaar is.

Datum

31 mei 2016

Documentnummer

GS:3996190

PS: 4002750

Argumenten

1. Af te zien van het uiten van wensen en bedenkingen (zienswijze) bij het voornemen tot uitplaatsing van de bedrijfsactiviteiten van de GR Havenschap naar een op te richten Havenbedrijf Moerdijk NV conform de uitgangspunten, doelstellingen en randvoorwaarden zoals omschreven in de Overeenkomst tot Verzelfstandiging van Havenbedrijf Moerdijk NV, met daarbij behorende bijlagen en daartoe:

(i) de Overeenkomst tot Verzelfstandiging aan te gaan;

(ii) uitvoering te geven aan de gesloten Overeenkomst tot Verzelfstandiging, door het verrichten van de in die overeenkomst beschreven handelingen

1.1 de uitplaatsing van de bedrijfsactiviteiten van GR Havenschap naar het nieuw op te richten Havenbedrijf Moerdijk NV past in de ambities en doelstellingen van de Havenstrategie

Om de ambities van de Havenstrategie te kunnen realiseren is geconcludeerd dat het wenselijk is om de bestuurlijke inrichting van het havenschap Moerdijk aan te passen. De uitwerking in de vorm van een uitplaatsing van de bedrijfsactiviteiten naar een NV, met behoud van GR Havenschap die de financiering van het havenbedrijf waarborgt, komt hieraan het beste tegemoet. Deze constructie biedt de meest gunstige voorwaarden voor de gewenste verzakelijking en professionalisering, stelt de financiering voor de toekomst veilig en biedt ruimte voor toetreding van derden.

1.2 het voorstel voldoet aan de door Provinciale Staten van de provincie Noord-Brabant en gemeenteraad van de gemeente Moerdijk gestelde eisen en randvoorwaarden

De uitwerking heeft plaats gevonden conform de conclusies en randvoorwaarden van de notitie Herijking Governance Havenschap Moerdijk die in januari/februari 2015 door PS en gemeenteraad is vastgesteld. Daarbij zijn door u via moties nog aanvullende voorwaarden gesteld. Deze voorwaarden en aandachtspunten zijn in de Verzelfstandigingsovereenkomst (bijlage 1) en daarbij behorende bijlagen overeenkomstig verwerkt. Deze betreffen onder andere:

- het behoud van de (indirecte) meerderheidspositie van de huidige deelnemers van GR; Havenschap in Havenbedrijf Moerdijk NV;
- het beperken van de GR tot de huidige deelnemers;

- de borging van de elementen People en Planet in de statuten en in het bestuur c.q. (de profielschetsen van) de RvC van de NV;
- de verkenning naar de wenselijkheid van één of meerdere NV's;
- de analyse van de risico's m.b.t. financiën, leefbaarheid, veiligheid, invloed en toezicht.

Datum

31 mei 2016

Documentnummer

GS:3996190

PS: 4002750

1.3 de huidige deelnemers krijgen invloed in de aandeelhoudersvergadering van Havenbedrijf Moerdijk NV

De oprichting van Havenbedrijf Moerdijk NV gebeurt door GR Havenschap, die daarbij alle aandelen in die NV krijgt. Om te zorgen dat de beide deelnemers in GR Havenschap toch afzonderlijk via de AvA betrokken blijven in het overleg met de directie en de Raad van Commissarissen en (materieel) aandeelhoudersrechten in de NV kunnen uitoefenen is in de statuten geregeld dat sprake is van aandelen A en B. Hoewel GR Havenschap formeel de aandelen houdt en de aandeelhoudersrechten uitoefent, is via een juridische constructie geregeld dat de gemeente dan materieel in de AvA de rechten op de aandelen A kan uitoefenen en de provincie op de aandelen B. Er is daarbij sprake van gezamenlijke zeggenschap in gelijke verhouding. Voor besluiten in de AvA is materieel zowel de toestemming nodig van de gemeente als de provincie. In de statuten is verder geregeld dat naast de wettelijke bevoegdheden van de aandeelhouders, een aantal belangrijke besluiten van de directie van Havenbedrijf NV altijd aan de AvA ter goedkeuring moet worden voorgelegd. Met het oog op eventuele toetreding van derden is in de statuten de mogelijkheid opgenomen voor de uitgifte van nieuwe aandelen, anders dan aandelen A en B. Dat betekent dat aandelen C worden uitgegeven aan een derde die aandeelhouder in Havenbedrijf Moerdijk NV wordt. Daarbij is vastgelegd dat bepaalde besluiten altijd instemming nodig hebben van de aandelen A en B, dus materieel van gemeente en provincie. Dit geldt bijvoorbeeld voor de uitgifte van nieuwe aandelen, opheffing van de kwaliteitseis, benoeming van een lid van de directie of lid van de RvC, de strategie en het meerjarenplan, aangaan van een fusie met een andere onderneming.

1.4 Door de aanstelling van een deskundige onafhankelijke Raad van Commissarissen wordt de kwaliteit en deskundigheid van het bestuur van het havenbedrijf versterkt. De drie P's komen in de samenstelling van de RvC voldoende tot hun recht

Er is voorzien in een onafhankelijke RvC, die wordt benoemd door de AvA. De RvC heeft tot taak toezicht te houden op het beleid van de directie en op de algemene gang van zaken van het havenbedrijf. Ook kan de RvC de directie adviseren. Bij oprichting zal de RvC uit drie personen bestaan. De AvA kan

besluiten dit aantal te verhogen tot maximaal vijf. De werving zal plaatsvinden op basis van het bijgaande profiel van de RvC (bijlage E van de Verzelfstandigingsovereenkomst).

Datum

31 mei 2016

Documentnummer

GS:3996190

PS: 4002750

In dit profiel wordt nadrukkelijk opgenomen dat de commissarissen naast deskundigheid op het terrein van bedrijfsvoering, financiën en nautisch maritieme zaken, affiniteit en ervaring moeten hebben met de maatschappelijke en bestuurlijke omgeving waarin het havenbedrijf opereert. Ze moeten in staat zijn om invulling te geven aan het uitgangspunt van de drie P's (profit, planet en people). Spreiding naar leeftijd en sexe is gewenst. De leden van de RvC worden benoemd door de AvA voor een termijn van vier jaar, die eenmaal kan worden verlengd. Er is dus geen sprake van overheidscommissarissen of commissarissen op voordracht van een bepaalde geleding. In uitzonderingssituaties kan de AvA deze termijn nog éénmaal verlengen. De taken, bevoegdheden en regels voor de RvC zijn nader uitgewerkt in een reglement (bijlage F van de Verzelfstandigingsovereenkomst).

1.5 De NV structuur biedt ruimte voor een meer slagvaardig en daadkrachtig beleid en is omgeven met voldoende voorwaarden voor het borgen van publieke en maatschappelijke belangen

Als gevolg van de uitplaatsing van het havenbedrijf naar Havenbedrijf Moerdijk NV zal vanaf de oprichtingsdatum van die NV (31 december 2016) er een wijziging plaatsvinden in de werkzaamheden van GR Havenschap en zal Havenbedrijf Moerdijk NV de bedrijfsactiviteiten gaan uitvoeren. Die NV zal dit doen in overeenstemming met de doelen en ambities van de Havenstrategie en met de door de AvA vast te stellen meerjarenplannen. Dit betekent dat Havenbedrijf Moerdijk NV is belast met onder meer de ontwikkeling en exploitatie van het havenbedrijf, het beheer en onderhoud van het haven- en industrieterrein (inclusief wegen, riolering en openbare ruimte, etc.) en van de havens, het nautisch en maritieme beheer en het toezicht op de orde en veiligheid. De vereiste publiekrechtelijke grondslag zal niet langer worden geregeld via verordeningen van het Havenschap Moerdijk (dat is niet mogelijk vanaf 1 januari 2017 vanwege de vorm van een bedrijfsvoeringsorganisatie (BVO)), maar via verordeningen van de gemeente Moerdijk. Daarbij zal zoveel als mogelijk aansluiting worden gezocht bij de bestaande verordeningen van Havenschap Moerdijk. Voor zover mogelijk zullen de huidige publiekrechtelijke regelingen van Havenschap Moerdijk evenwel worden vervangen door privaatrechtelijke regelingen, vast te stellen door Havenbedrijf Moerdijk NV. Dat geldt bijvoorbeeld voor de haven- en kadegelden. Deze worden gedefiscaliseerd, in navolging van de andere zeehavens.

Zoals wettelijk is bepaald, is de directie belast met het zelfstandig besturen van het Havenbedrijf. Afgesproken is om de bevoegdheden van de directie statutair aan beperkingen te onderwerpen die inhouden dat voor bepaalde belangrijke besluiten altijd vooraf goedkeuring van de RvC en/of AvA nodig is. Het gaat hierbij onder meer om investeringsbesluiten boven een bepaalde omvang, aangaan of verbreken van duurzame samenwerkingsrelaties, ontslag van een aanmerkelijk aantal medewerkers, aangaan van leningen en andere financieringen boven een bepaald bedrag, gronduitgifte boven een bepaalde omvang, vaststellen van het grondprijzenplan, etc. Gelet op de omvang van het Havenbedrijf zal de directie van Havenbedrijf Moerdijk NV bij oprichting bestaan uit één persoon, zoals ook nu het geval is. De bevoegdheden en richtlijnen van de directie zijn nader uitgewerkt in een directiereglement (bijlage C van de Verzelfstandigingsovereenkomst).

Datum

31 mei 2016

Documentnummer

GS:3996190

PS: 4002750

1.6 de WNT geldt als uitgangspunt voor de beloning van de directie en RvC

Voor de directie van Havenbedrijf Moerdijk NV geldt een beloningsbeleid dat de Wet Normering Topinkomens (WNT) tot uitgangspunt neemt, ongeacht of die wet van toepassing is. Ook voor de bezoldiging van de RvC van die NV geldt de WNT als uitgangspunt. De AvA stelt uiteindelijk het beloningsbeleid vast.

1.7 de huidige deelnemers worden middels GR Havenschap volledig eigenaar van Havenbedrijf Moerdijk NV en krijgen de waarde hiervan in de vorm van aandelen

Na de oprichting van Havenbedrijf Moerdijk NV wordt het huidige havenbedrijf door GR Havenschap ingebracht in die NV. Voor het ingebrachte bedrijfsvermogen krijgt GR Havenschap al de uit te geven aandelen in Havenschap Moerdijk NV. Van de inbreng wordt een beschrijving gemaakt die onderdeel uitmaakt van de inbrengovereenkomst (bijlage G van de Verzelfstandigingsovereenkomst) voorzien van een waardebepaling en verklaring van de accountant.

Een belangrijk onderdeel van de inbreng bestaat uit de gronden van het havenbedrijf. Hierover is nog aanvullend bepaald dat de AvA zeggenschap over de exploitatie van de gronden wil behouden door het vaststellen van een grondprijzenbeleidsplan, waarin de kaders voor de uitgifte zijn bepaald. Daarnaast is vastgelegd dat de publieke gronden van het havenbedrijf nooit als zekerstelling aan een derde zullen worden ingezet en evenmin worden verkocht of in erfpacht worden gegeven aan derden. Verder heeft GR Havenschap het recht van eerste koop van de gronden van Havenbedrijf Moerdijk NV ingeval van een faillissement van die NV. Dit vergroot de

mogelijkheden van een doorstart onder regie van GR Havenschap en haar deelnemers indien sprake is van insolventie van Havenbedrijf Moerdijk NV.

Datum

31 mei 2016

Documentnummer

GS:3996190

PS: 4002750

1.8 met de werknemers is overeenstemming bereikt over een nieuwe arbeidsvoorwaardenregeling

Voor de werknemers zal door hun overgang van GR Havenschap naar Havenbedrijf Moerdijk NV andere rechtspositie gaan gelden; de huidige ambtelijke status van de medewerkers vervalt. Op basis van een vergelijkende verkenning met andere zeehavens zal aan de werknemers een nieuwe, passende arbeidsvoorwaardenregeling worden aangeboden. Uitgangspunt hierbij is dat de arbeidsvoorwaarden tenminste op eenzelfde niveau blijven en er in beginsel niet op voor- of achteruit wordt gegaan. Met de werknemers is hierover overeenstemming bereikt en vastgelegd in een Sociaal Plan (bijlage G.D.2 van de Inbrengovereenkomst, behorende bij de Verzelfstandigingsovereenkomst). Verder is in dat Sociaal Plan vastgelegd dat geen van de werknemers zal worden ontslagen vanwege de uitplaatsing van het havenbedrijf van GR Havenschap naar Havenbedrijf Moerdijk NV.

1.9 toetreding van een derde partij kan alleen onder strikte voorwaarden en moet bijdragen aan de realisatie van de Havenstrategie en ook financieel van toegevoegde waarde zijn

De structuur van Havenbedrijf Moerdijk NV is zodanig ingericht dat het mogelijk is dat één of meer derden kunnen toetreden als aandeelhouder van Havenbedrijf Moerdijk NV. Met het oog hierop is in de Verzelfstandigingsovereenkomst hieraan een aantal voorwaarden gesteld:

- Toetreding vereist (materieel) de goedkeuring van zowel provincie als gemeente
- De provincie en gemeente behouden samen (via GR Havenschap) de meerderheid van de uitgegeven aandelen
- Toetreding is alleen mogelijk voor publiekrechtelijke rechtspersonen of rechtspersonen waarvan publiekrechtelijke rechtspersonen de volledige zeggenschapsrechten bezitten (ook wel: overheidsNV's)
- Een derde partij krijgt andere aandelen dan aandelen A of B. Met andere woorden: voor toetreding van een derde partij zullen nieuwe aandelen moeten worden uitgegeven en zal deze daarvoor kapitaal storten in Havenbedrijf Moerdijk NV
- Een derde partij die aandelen wil verwerven moet (a) zich committeren aan de realisatie van de doelstellingen van de Havenstrategie en (b) een wezenlijke bijdrage leveren aan de realisatie van die doelstellingen en strategie. Tevens zal deze een prijs moeten betalen die reëel recht doet aan de waarde van het Havenbedrijf.

1.10 De publieke belangen blijven na verzelfstandiging adequaat geborgd

Door de verzelfstandiging treden er veranderingen op in de wijze waarop publieke belangen worden geborgd. De veranderingen zijn zichtbaar gemaakt in de vorm van een transponeringstabel (bijlage 2), waarbij de huidige situatie met de toekomstige is vergeleken. Hieruit blijkt dat de veranderingen beperkt zijn en, voor zover aan de orde, in de nieuwe governance goed zijn geregeld. De bevoegdheden van provincie en gemeente als bevoegd gezag blijven na de wijziging van de governance onveranderd.

Datum

31 mei 2016

Documentnummer

GS:3996190

PS: 4002750

1.11 Er is overeenstemming over de uitgangspunten voor het dividendbeleid

In de verzelfstandigingsovereenkomst is afgesproken om de uitgangspunten van het dividendbeleid vast te leggen. Op basis hiervan zal er voorlopig geen sprake zijn van uitkering van dividend aan de aandeelhouders. Wel is voorzien in een garantiepremie vanwege de door de GR te verstrekken financieringen. Dit vindt u terug in bijlage L van de Verzelfstandigingsovereenkomst.

1.12 De verzelfstandiging leidt niet tot wezenlijke veranderingen van de risico's

Er is een integrale risicoanalyse op basis van de Risman methode opgesteld om de risico's die verbonden zijn met de overgang naar de nieuwe structuur inzichtelijk te maken. Zie bijlage 3. Hieruit blijkt dat de verzelfstandiging op zich geen grote risico's met zich mee brengt en voor zover ze aan de orde zijn, in de uitwerking van de nieuwe structuur goed zijn voorzien. Hiernaast kan worden vastgesteld dat het Havenschap beschikt over adequate en extern geverifieerde risicoanalyses voor de reguliere exploitatie, de grondexploitatie en voor het 'compliancebeleid' (betreft reputatie en integriteit van de onderneming). Verder zullen de risico's van de GR jaarlijks gemonitord worden bij de vaststelling van de begroting en de kredietlimiet.

1.13 De banken hebben met voortzetting van de financiering via de GR ingestemd.

De instemming is schriftelijk door de betrokken banken bevestigd.

2. In te stemmen, in de zin van artikel 51, leden 2 en 3, van de Wet gemeenschappelijke regelingen, met het algeheel wijzigen van de gemeenschappelijke regeling voor de bedrijfsvoeringsorganisatie Havenschap Moerdijk van de deelnemende provincie Noord-Brabant en gemeente Moerdijk

Datum

31 mei 2016

Documentnummer

GS:3996190

PS: 4002750

2.1 door de gewijzigde structuur kan worden volstaan met een vereenvoudigde gemeenschappelijke regeling in de vorm van een bedrijfsvoeringsorganisatie (BVO)

Door de uitplaatsing van het havenbedrijf wordt de functie van GR Havenschap beperkt tot die van kapitaalverschaffer van Havenbedrijf Moerdijk NV en formele houder van de aandelen in die NV. GR Havenschap draagt zorg voor de voorzetting van de bancaire relaties en moet daardoor de rente- en aflossingsverplichtingen aan hen voldoen. De financiële middelen worden onder gelijke voorwaarden doorgeleend aan Havenbedrijf Moerdijk NV, met de verplichting voor die NV om aan Havenschap GR ieder bedrag te betalen dat Havenschap GR moet betalen aan de bancaire relatie van Havenschap GR. Hiervoor krijgt GR Havenschap zekerstellingen van Havenbedrijf Moerdijk NV.

Verder is GR Havenschap aandeelhouder van Havenbedrijf Moerdijk NV, maar de feitelijke invulling van het aandeelhouderschap is via de constructie van aandelen A en B toegewezen aan de provincie en gemeente.

Door deze beperkte taken van GR Havenschap kan gebruik worden gemaakt van de nieuwe wettelijke mogelijkheid van de bedrijfsvoeringsorganisatie (BVO). Dit is een vereenvoudigde structuur van een gemeenschappelijke regeling die alleen uitvoeringstaken vervult. De BVO is een collegeregelings en kent slechts één bestuur. De provincie en gemeente zullen ieder hierin twee collegeleden afvaardigen.

2.2 GR Havenschap kan na afbouw van de financieringstaak worden opgeheven

Inzet van de verzelfstandiging is dat de NV streeft naar zelfstandige financiering zonder waarborgen van de betrokken overheden. Zodra deze situatie is bereikt kan de GR worden opgeheven waarna er een rechtstreeks aandeelhouderschap van de gemeente en provincie ontstaat.

2.3 Overblijvende publiekrechtelijke regelingen worden vastgesteld door gemeente Moerdijk

Met de oprichting van Havenschap Moerdijk NV vervalt de noodzaak voor een aantal publiekrechtelijke regelingen, zoals die voor de haventarieven en kadegelden en diverse mandaatregelingen. Voor de borging van de publieke belangen op het haventerrein is echter wel een publiekrechtelijke regeling in de vorm van een Haven- en terreinverordening noodzakelijk. Deze Haven- en terreinverordening zal op voorstel van het Havenbedrijf, voortaan worden

vastgesteld door de gemeente Moerdijk als grondgebiedgemeente. Dit sluit aan bij andere bevoegdheden die de gemeente al in relatie tot het grondgebied heeft, zoals de vaststelling van het rioleringsplan en de rioolheffing. Over de riolering zijn nieuwe afspraken gemaakt tussen gemeente en Havenschap die u aantreft in bijlage H van de Verzelfstandigingsovereenkomst.

Datum

31 mei 2016

Documentnummer

GS:3996190

PS: 4002750

3. Deze besluiten te nemen op opschortende voorwaarde dat de belastingdienst resp. het Ministerie van Financiën goedkeuring geeft aan het verzoek tot vrijstelling van overdrachtsbelasting

3.1 Op het verzoek tot vrijstelling van overdrachtsbelasting is nog geen formeel antwoord ontvangen

Bij de belastingdienst is tijdig een verzoek tot vrijstelling van overdrachtsbelasting ingediend, uitgaande van hiervoor gebruikelijke behandeltermijnen. Hoewel het overleg in constructieve sfeer plaats vindt, is de belastingdienst nog niet in staat geweest haar goedkeuring te verlenen en is overleg met het Ministerie van Financiën nodig. Op basis van eerdere, vergelijkbare gevallen, wordt van de veronderstelling uitgegaan van dat goedkeuring van het verzoek zal worden verstrekt. Vanwege het belang van deze goedkeuring is dit als opschortende voorwaarde opgenomen.

Kanttekening

Inbrengeovereenkomst; de waarde van de NV moet nog nader worden vastgesteld

De bedrijfsactiviteiten die overgaan van de GR naar Havenbedrijf Moerdijk NV vertegenwoordigen een bepaalde waarde waarvoor de GR aandelen ontvangt. In de Inbrengeovereenkomst is beschreven wat de GR zal inbrengen in de NV, op welke wijze die inbreng zal plaatsvinden en wat de waarde van de inbreng is. Hiertoe zullen in de komende periode de benodigde documenten worden opgesteld, zodat de NV in staat is op basis van actuele gegevens per 1 januari 2017 van start te gaan. Deze zijn nu nog niet beschikbaar. Over de waarde van de inbreng en de waarderingsmethode zal de accountant een verklaring afgeven. De waarde van de NV in de openingsbalans kan afwijken van die van de huidige GR, omdat de balans van de NV is gebaseerd op de richtlijnen van het Burgerlijk Wetboek en die van de GR op die van de BBV die geldt voor overheden. Bij de inrichting van de openingsbalans zal rekening worden gehouden met de introductie van de vennootschapsbelasting per 1 januari 2017. Zo moet onder meer beoordeeld worden hoe de activa (waaronder de gronden) zullen worden gewaardeerd (historische kostprijs vs. actuele waarde) en wat hiervan de voor- en nadelen zijn voor de NV. Over de samenstelling van de openingsbalans zult u te zijner tijd nader worden geïnformeerd.

De werknemers maken onderdeel uit van de inbreng in de NV. Vooruitlopend op de overgang is met hen al overleg gevoerd over de nieuwe arbeidsvoorwaarden. De afspraken hierover zijn vastgelegd in het Sociaal Plan dat als bijlage G.D.2 is toegevoegd aan de verzelfstandigingsovereenkomst.

Datum

31 mei 2016

Documentnummer

GS:3996190

PS: 4002750

Financiën

In de huidige situatie zijn de deelnemers van de GR Havenschap Moerdijk naast de inhoudelijke aansturing van het Havenschap ook verantwoordelijk voor het financiële reilen en zeilen van de GR. Hiermee is er feitelijk sprake van een directe garantstelling.

In de nieuwe situatie verstrekt de GR Havenschap de benodigde financieringsmiddelen aan het Havenbedrijf Moerdijk NV. De GR Havenschap verwerft deze financieringsmiddelen bij (bancaire) instellingen en heeft de verplichting de kosten van deze financieringsmiddelen (rente en aflossing) aan deze instellingen te voldoen. De GR Havenschap brengt deze kosten één op één in rekening bij het Havenbedrijf Moerdijk NV. Mocht het Havenbedrijf niet aan haar betalingsverplichtingen voldoen, dan zullen de deelnemers in de GR Havenschap de kosten aan de (bancaire) instellingen moeten voldoen.

De afspraken omtrent het verstrekken van financieringsmiddelen van de GR aan Havenbedrijf Moerdijk NV zijn verwerkt in de Kredietovereenkomst. Belangrijke elementen hiervan zijn:

Instelling van een Kredietplafond van € 280 mln

Het kredietplafond betreft het maximale bedrag dat de Gr Havenschap aan financieringsmiddelen aan Havenbedrijf Moerdijk NV kan verstrekken. Berekend is dat er een maximale financieringsbehoefte is van € 280 miljoen om te voorzien in de financiering van de lopende exploitatie van het Havenbedrijf Moerdijk NV, de extra opgave voor de ontwikkeling van het LPM en investeringen ten behoeve van de uitvoering van de Havenstrategie. Mocht de NV behoefte hebben aan financieringsmiddelen die dit plafond overschrijden, dan dienen PS en gemeenteraad in te stemmen met verhoging van dit plafond.

Vaststelling van een jaarlijkse Kredietlimiet

Naast het kredietplafond wordt ieder jaar in samenhang met de begroting op basis van een door het Havenbedrijf te verstrekken financieringsplanning, door de GR een kredietlimiet vastgesteld op basis waarvan kan worden overgegaan tot het aangaan van leningen ten behoeve van de N.V. Deze limiet is de eerstkomende jaren lager dan de omvang van het kredietplafond omdat niet alle in het kredietplafond opgenomen opgaven vanaf het begin volledig worden uitgevoerd. Het Havenbedrijf Moerdijk NV zal alle kosten verbonden aan de door de GR Havenschap uit te voeren werkzaamheden vergoeden.

1. *De GR ontvangt voor haar financiering zekerstellingen van de NV en een garantiëpremie*
Havenbedrijf Moerdijk NV zal als zekerheid voor het betalen van bedragen aan GR Havenschap zekerheden verstrekken aan GR Havenschap in de vorm van een recht van eerste hypotheek op de daarvoor in aanmerking komende gronden op het haventerrein en een recht van eerste pand op bestaande en toekomstige vorderingen van Havenbedrijf Moerdijk NV. Tevens ontvangt de GR een garantiëpremie over de uitstaande financieringen ten behoeve van de deelnemers.
2. *De financieringsrelatie wordt elke vier jaar geëvalueerd.*
Het is de bedoeling dat de financiering via GR Havenschap en de daarmee samenhangende garantië, zo snel als mogelijk en verantwoord worden afgebouwd. Op termijn mag verwacht worden dat het havenbedrijf in staat is om zelf te voorzien in haar financieringsbehoefte. GR Havenschap kan op dat moment worden opgeheven en er ontstaat dan een rechtstreeks aandeelhouderschap. Daarom zullen de afspraken omtrent de financiering periodiek (om de vier jaar) worden geëvalueerd om te beoordelen of er aanleiding is om hierin verandering aan te brengen. Zodra de NV in staat is om autonoom aanvullende financiering aan te trekken zullen de deelnemers in de GR beoordelen in welke mate afstand kan worden gedaan van zekerstellingen die voor deze aanvullende financiering.

Datum

31 mei 2016

Documentnummer

GS:3996190

PS: 4002750

De risico's in de exploitatie van het Havenschap Moerdijk goed zijn verwerkt in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing van de jaarstukken 2015 en begroting 2017. De top 10 van geïdentificeerde risico's vraagt om een benodigde weerstandscapaciteit van € 20 mln. Het weerstandsvermogen voldoet daar ruimschoots aan.

Gezien het weerstandsvermogen van Havenschap Moerdijk wordt voorgesteld om de reservering (€ 4,5 mln) die provincie Noord-Brabant heeft aangehouden in haar risico reserve voor de verzelfstandiging van Havenschap Moerdijk te evalueren bij de notitie herijking risicoreserve die separaat aan uw college zal worden aangeboden.

Dividendbeleid

In een afzonderlijke notitie zijn de uitgangspunten met betrekking tot het dividendbeleid vastgelegd. Op basis van deze uitgangspunten zal de eerst komende jaren geen dividend worden uitgekeerd aan de aandeelhouders. Wel is voorzien in een garantiëpremie voor de door de GR te verstrekken financieringen. In de gemeentelijke begroting is op dit moment geen rekening gehouden met inkomsten vanuit de GR Havenschap.

Los van de verandering van de governance krijgt het Havenschap vanaf 1-1-2017 te maken met de verplichting tot het afdragen van vennootschapsbelasting. Deze bedraagt 25% van het resultaat. Door de gezamenlijke zeehavens is hiertegen bezwaar aangetekend bij de Europese Commissie. Deze inzet heeft brede steun gekregen in de Tweede Kamer.

Niettemin moet er rekening mee worden gehouden dat alle havenbedrijven, dus ook het havenbedrijf van Moerdijk (ongeacht haar rechtsvorm), vanaf 2017 vennootschapsbelastingplichtig zijn.

Datum

31 mei 2016

Documentnummer

GS:3996190

PS: 4002750

Europese en internationale zaken

De nieuwe structuur is getoetst aan eventuele staatssteunaspecten, zoals blijkt uit de verklaring juridische werkzaamheden Pels Rijcken die als bijlage 4 is opgenomen.

De nieuwe governance draagt bij aan het versterken van de positie van het havenbedrijf in internationaal verband.

Planning

Na de ondertekening van de Verzelfstandigingsovereenkomst door de betrokken colleges en het Havenschap, zal GR Havenschap uitvoering geven aan de oprichting van Havenbedrijf Moerdijk NV en aan de uitplaatsing van het havenbedrijf van Moerdijk van GR Havenschap naar die NV. Onderdeel hiervan is de werving en selectie van de leden van de RvC en de aanstelling van de directeur. Bij de werving en selectie van de leden van de RvC zal gebruik worden gemaakt van een extern wervingsbureau. We zullen op de gebruikelijke wijze het presidium bij dit proces betrekken en u over de uitkomsten informeren. De beoogde oprichtingsdatum van Havenbedrijf Moerdijk NV is 31 december 2016, terwijl die NV vanaf 1 januari 2017 het havenbedrijf zal drijven. Over de voortgang van het oprichtingsproces zullen we uw Staten/uw Raad tussentijds informeren.

Bijlagen

Datum

31 mei 2016

Documentnummer

GS:3996190

PS: 4002750

1. Verzelfstandigingsovereenkomst

Bijlage A: Schematisch overzicht juridische structuur na de verzelfstandiging

Bijlage B: Concept Akte van oprichting tevens statuten van Havenbedrijf Moerdijk NV

Bijlage C: Concept Reglement van de directie van Havenbedrijf Moerdijk NV

Bijlage D: Concept Aandeelhoudersbesluit

Bijlage E: Concept Profielschets voor de Raad van Commissarissen van Havenbedrijf Moerdijk NV

Bijlage F: Concept Reglement van de Raad van Commissarissen van Havenbedrijf Moerdijk NV

Bijlage G: Concept Inbrengovereenkomst

Bijlage G.D.2 Sociaal Plan verzelfstandiging Havenbedrijf Moerdijk NV

Bijlage H: Concept Rioleringsovereenkomst

Bijlage I: Concept Kredietovereenkomst

Bijlage J: Concept Gemeenschappelijke regeling bedrijfsvoeringsorganisatie Havenschap Moerdijk

Bijlage K: Kaart van het geografisch gebied van GR Havenschap

Bijlage L: Notitie uitgangspunten dividendbeleid

2. Transponeringstabel voortvloeiend uit "Wijziging Governance Havenschap Moerdijk"

3. Rapportage integrale risicoanalyse

4. Verklaring juridische werkzaamheden Pels Rijcken

Gedeputeerde Staten van Noord Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

Datum

31 mei 2016

Documentnummer

GS:3996190

PS: 4002750

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

mw. ir. A.M. Burger

Opdrachtgever: A. Meulepas, ameulepas@brabant.nl,
Cluster Economie en Internationalisering en Afd. Economisch Beleid en
Deelnemingen

Opdrachtnemer: J. van der Ham, jvdham@brabant.nl,
Cluster Economie en Internationalisering en Afd. Economisch Beleid en
Deelnemingen